

Etická komisia prokuratúry

I/4 Spr 2/24/1000-46

Martin, 2. mája 2024

STANOVISKO

Etická komisia prokuratúry na základe žiadosti 1. disciplinárnej komisie Generálnej prokuratúry SR č. k. z 28. marca 2024 podľa § 217b ods. 1 zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry v znení účinnom do 1. júna 2023 vydáva nasledovné

stanovisko:

I. Konaním, prokurátora Okresnej prokuratúry, ktorého sa mal dopustiť tak, že

1) dňa 13.11.2020 v čase asi o 11:30 hodine v na ulici na parkovisku pred futbalovým štadiónom svojim mobilným telefónom vyhotovoval zvukovo-obrazový záznam, a to napriek jeho nesúhlasu, ktorý sa mu v tomto snažil zabrániť, na čo vytiahol z pravého vrečka bundy strelnú zbraň – revolver zn., ktorú mal v legálnej držbe, a ktorú namieril z bezprostrednej blízkosti na hrudník a brucho, čo sa odohralo v prítomnosti maloletej dcéry (skutok uvedený v bode 2. žiadosti),

2) dňa 16.01.2021 v dopoludňajších hodinách v na ulici na chodníku pred rodinným domom č. ..., v ktorom býva, sa spoločne so svojimi rodičmi nevhodne správal tým spôsobom, že hlučne slovne atakoval a, čo bolo umocnené teatrálnym správaním jeho otca, ktorý pri uvedenom incidente použil reproduktor s mikrofónom, a vyjadrenia svojho syna rôznymi pokrikmi dopĺňal (skutok uvedený v bode 6. žiadosti),

pri oboch skutkoch boli porušené pravidlá prokurátorskej etiky, obsiahnuté v článkoch 4.1, 4.2, 5.1 a 5.7 Etického kódexu prokurátora, prijatého Radou prokurátorov SR dňa 11. januára 2016 v Starej Lesnej.

II. Konaním, prokurátora Okresnej prokuratúry, ktorého sa mal dopustiť tak, že

1) dňa 13.09.2020 v čase medzi 17:40 a 18:00 hodinou v na ulici pred bytovým domom č. .. bránil v kontakte s jeho maloletou dcérou, narodenou dňa, s ktorou bol v tom čase oprávnený sa stýkať na základe vykonateľného neodkladného opatrenia súdu zo dňa 25. augusta 2020, tým spôsobom, že proti vôli držal maloletú vo svojom motorovom vozidle zn., zakazoval mu vziať si svoju maloletú dcéru z motorového vozidla a matku dieťaťa navádzal, aby maloletú vzala do bytu, pričom mu fyzicky bránil v kontakte s dieťaťom (skutok uvedený v bode 1. žiadosti),

2) dňa 05.12.2020 v čase o 13:56 hodine v na počas konania vianočných trhov bránil v kontakte s jeho maloletou dcérou, narodenou dňa, s ktorou bol v tom čase oprávnený sa stýkať na základe vykonateľného neodkladného opatrenia súdu zo dňa 29. októbra 2020, tým spôsobom, že vzal maloletú proti vôli na ruky a odniesli ju spolu s matkou dieťaťa do osobného motorového vozidla zn. patriaceho, a následne bránil v prístupe k dcére vo vozidle (skutok uvedený v bode 4. žiadosti),

3) dňa 25.12.2020 v čase asi o 13:15 hodine v na ulici svojím osobným motorovým vozidlom zn. zablokoval osobné motorové vozidlo, v ktorom sa nachádzal so svojím synom, tomuto bránil v ďalšej jazde, pričom celý dej po vystúpení z vozidla zaznamenával vyhotovovaním zvukovo-obrazového záznamu mobilným telefónom, následne po tom, ako zaparkoval svoje vozidlo v na ulici a vystúpil z vozidla, zastavil za ním svojím vozidlom, ktorý mu po vystúpení z vozidla spoločne so svojou matkou začali vulgárne nadávať, na čo syn sediac vo vozidle, reagoval plačom (skutok uvedený v bode 5. žiadosti),

neboli porušené pravidlá prokurátorskej etiky.

III. Konanie, prokurátora Okresnej prokuratúry, ktorého sa mal dopustiť tak, že

dňa 03.12.2020 v čase asi o 19:45 hodine v na ulici pred rodinným domom č. .. sa nedôstojne správal a vykrikoval slová: „ty sviňa otvor“ a následne kričal na bývajúcu na uvedenej adrese, že ju zlikviduje (skutok uvedený v bode 3 žiadosti),

Etická komisia prokuratúry neposudzovala, nakoľko nie je preukázané, že sa uvedený skutok stal.

O d ô v o d n e n i e

Etickej komisii prokuratúry (ďalej len „etická komisia“) bola dňa 4. apríla 2024 doručená žiadosť 1. disciplinárnej komisie Generálnej prokuratúry SR č. k. z 28. marca 2024 (ďalej len „žiadosť“) o vydanie stanoviska podľa § 217b ods. 1 zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry v znení účinnom do 1. júna 2023 (ďalej len „zákon č. 154/2001 Z. z.“) v súvislosti s disciplinárnym konaním proti, prokurátorovi Okresnej prokuratúry, vedeným na základe návrhu krajskej prokurátorky v č. k. z 10. marca 2021 pre závažné disciplinárne previnenie podľa ustanovenia § 188 ods. 1 písm. a), písm. c), ods. 2 zákona č. 154/2001 Z. z., ktorého sa mal menovaný dopustiť tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto stanoviska.

Disciplinárna komisia uviedla, že podľa navrhovateľky menovaný zavinene porušil povinnosti prokurátora a svojím správaním na verejnosti znížil vážnosť prokuratúry, pričom vzhľadom na povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, mieru zavinenia, opakovanie a správanie sa prokurátora a iné príťažujúce okolnosti je zvýšená škodlivosť jeho konania.

Svojim konaním tak podľa navrhovateľky menovaný porušil, resp. konal v rozpore s ustanovením bodu 4.1, 4.2, 5.1 a 5.7 Etického kódexu prokurátora, v zmysle ktorého prokurátor vystupuje pri výkone svojej funkcie, ako aj v súkromnom živote, zdvorile, slušne a ohľaduplne k svojmu okoliu.

Na základe uvedenej žiadosti etická komisia na zasadnutiach v dňoch 18. apríla 2024 a 2. mája 2024 túto prerokovala a prijala predmetné stanovisko, vychádzajúc pritom z nasledovného.

Podľa § 217a zákona č. 154/2001 Z. z., pravidlá prokurátorskej etiky sú obsiahnuté v etickom kódexe prokurátora. Etický kódex prokurátora schvaľuje rada prokurátorov, etický kódex prokurátora sa zverejňuje na webovom sídle generálnej prokuratúry.

Podľa § 217b ods. 1 zákona č. 154/2001 Z. z. (v znení účinnom do 1. júna 2023), ak sa navrhovateľ alebo disciplinárna komisia domnieva, že disciplinárne previnenie prokurátora spočíva v porušení pravidiel prokurátorskej etiky, požiadava o stanovisko Etickú komisiu prokuratúry. Etická komisia vydá stanovisko do 30 dní od doručenia žiadosti navrhovateľa alebo disciplinárnej komisie.

Podľa § 217b ods. 4 zákona č. 154/2001 Z. z., etická komisia vydáva svoje stanoviská a odporúčania v písomnej podobe, každé svoje stanovisko a odporúčanie je povinná odôvodniť.

Podľa § 46 ods. 2 Disciplinárneho súdneho poriadku, ak odsek 1 neustanovuje inak, disciplinárne konanie proti prokurátorovi, súdnemu exekútorovi a notárovi, ktoré nie je k 1. decembru 2021 právoplatne skončené, sa dokončí podľa doterajších predpisov.

Preambula Etického kódexu prokurátora (ďalej len „etický kódex“) ustanovuje, že hlavným účelom etického kódexu je upraviť základné princípy a pravidlá profesijnej zodpovednosti a správania sa prokurátora v záujme vytvorenia, udržiavania a prehlbovania dôvery verejnosti v prokurátorský stav. Prokurátor vykonáva svoju funkciu spôsobom preukazujúcim najvyššiu formu nezávislosti, nestrannosti, profesionality, zodpovednosti, bezúhonnosti a dôveryhodnosti. Prokurátor si uvedomuje význam funkcie prokurátora v spoločnosti a prispôsobuje svoje pracovné aj súkromné aktivity tomu, aby sa nenarušila dôstojnosť funkcie prokurátora.

V článku 4 etického kódexu je upravený princíp dôveryhodnosti prokurátora.

Podľa článku 4.1 prokurátor je povinný dodržiavať pravidlá etického správania pri výkone svojej funkcie, ako aj v súkromnom živote, a tým prispievať k zvyšovaniu dôveryhodnosti prokuratúry.

Podľa článku 4.2 prokurátor je povinný zdržať sa akéhokoľvek správania, ktoré môže negatívne ovplyvniť dôveryhodnosť jeho osoby a prokuratúry.

Článok 5 etického kódexu upravuje zdvorilosť a slušnosť prokurátora.

Podľa 5.1 prokurátor vystupuje pri výkone svojej funkcie, ako aj v súkromnom živote zdvorile, slušne a ohľaduplne k svojmu okoliu.

Podľa článku 5.7 prokurátor sa vyvaruje takej prezentácie svojej osoby, ktorá by narúšala dôveryhodnosť a dôstojnosť jeho profesie a prokurátorského stavu.

Z doterajšej rozhodovacej činnosti etickej komisie je zrejmé, že etická komisia nie je vyšetrovacím orgánom, nevykonáva dokazovanie a svoje rozhodnutia vydáva na základe obsahu predložených žiadostí, vyjadrení dotknutých osôb a ostatných podkladov zabezpečených od navrhovateľov alebo z verejne dostupných zdrojov, po ich vyhodnotení. To znamená, že navrhovateľ, ktorý žiada etickú komisiu o stanovisko ku konaniu či správaniu konkrétneho prokurátora, by mal predložiť etickej komisii všetky relevantné dôkazy, z ktorých usudzuje, že také konanie alebo správanie je v rozpore s etickým kódexom.

V danom prípade sa navrhovateľka disciplinárneho konania neobrátila na etickú komisiu so žiadosťou o stanovisko. Učinila tak až disciplinárna komisia, ktorá predložila etickej komisii len návrh krajskej prokuratorky na začatie disciplinárneho konania. Po výzve etickej komisie sa k návrhu na začatie disciplinárneho konania obsahlo vyjadril dotknutý prokurátor, ktorý zároveň predložil etickej komisii viaceré listinné materiály, podľa obsahu

ktorých je zrejmé, že tieto sú taktiež súčasťou disciplinárneho spisu. Súhrn zhromaždených podkladov bol tak dostatočný pre rozhodnutie o žiadosti disciplinárnej komisie.

Z uvedených podkladov vyplýva nasledovný skutkový stav a podstatné závery etickej komisie.

Ku skutku pod bodom I. 1) (skutok č. 2 žiadosti).

Uvedený skutok mal byť spáchaný na verejnom priestranstve, obdobne ako aj ostatné skutky, pričom išlo o styk otca s maloletou dcérou, ktorého matka bola v tom čase už partnerkou Menovaný prokurátor mal svojím mobilným telefónom vyhotovovať obrazovo-zvukový záznam otca maloletej bez jeho súhlasu a následne mal naňho vytiahnuť a mieriť legálne držanou krátkou strelnou zbraňou. V súvislosti s uvedeným konaním bola na podaná obžaloba prokurátora Krajskej prokuratúry z 10.11.2021 pre trestné činy výtržníctva podľa § 364 Trestného zákona a nebezpečného vyhrážania podľa § 360 Trestného zákona.

..... vo vyjadrení pre etickú komisiu priznal, že pri predmetnom incidente z vrečka bundy vytiahol strelnú zbraň. Je toho názoru, že konal v nutnej obrane, pričom zbraňou nemieril na otca maloletej, ktorý ho fyzicky napadol. K svojmu vyjadreniu pripojil dva videozáznamy, z obsahu ktorých je zrejmé, že jeden vyhotovil mobilným telefónom pred vytiahnutím zbrane a druhý otec maloletej taktiež mobilným telefónom po vytiahnutí zbrane.

Etická komisia zastáva názor, že použitie hrozby legálne držanou strelnou zbraňou zo strany prokurátora na verejnom priestranstve si vyžaduje mimoriadne okolnosti. Po prehraní oboch predložených videozáznamov, etická komisia takéto mimoriadne okolnosti nezaznamenala. Z videozáznamov je zrejmé, že obaja aktéri incidentu sa navzájom poznali, oslovovali sa krstnými menami, otec maloletej nebol ozbrojený, násilne prejavy z jednej alebo druhej strany boli zrejmé tlmené prítomnosťou matky maloletej a samotnej maloletej dcéry, ako aj skutočnosťou, že incident jedna a neskôr druhá strana nahrávala na mobilný telefón.

Za takej situácie etická komisia hodnotí ako neprimerané a neetické použitie hrozby strelnou zbraňou zo strany prokurátora Uvedený prokurátor tým konal v rozpore s článkami 4.1, 4.2, 5.1 a 5.7 etického kódexu.

Ku skutku č. I.2) (skutok č. 6 žiadosti).

Uvedený skutok mal byť spáchaný tak, že spoločne so svojimi rodičmi na chodníku pred rodinným domom hlučne slovne atakoval bývalú priateľku a jej aktuálneho partnera, pričom otec menovaného prokurátora používal pritom reproduktor s mikrofónom.

..... vo vyjadrení pre etickú komisiu k tomuto skutku uviedol, že sa v uvedený deň dostavil pred rodinný dom matky ich spoločného dieťaťa a slušným spôsobom sa domáhal stretnutia so svojim synom, na čo mal právo podľa súdneho

rozhodnutia, ktoré matka nerešpektuje. Nakoľko matka skrývala ich spoločné dieťa v rodinnom dome, bol použitý reproduktor, aby maloletý syn ich počul. Vhodnosť uvedeného postupu bola vopred konzultovaná so psychológom.

K uvedenému etická komisia poznamenáva, že prokurátor pri uplatňovaní svojich práv v súkromnom živote by sa mal výlučne spoliehať a využívať na to príslušne orgány. Je neprípustné, aby prokurátor takpovediac „bral spravodlivosť do vlastných rúk“. V danom prípade, podľa názoru etickej komisie, bolo možné za účelom dosiahnutia realizácie rozhodnutia súdu o styku s maloletým dieťaťom požiadať o súčinnosť Policajný zbor alebo požiadať príslušný súd o výkon rozhodnutia. Naopak, domáhanie sa svojich práv prostredníctvom hlučných verbálnych prejavov prednášaných na verejnom priestranstve aj s pomocou zariadenia na zosilnenie zvuku, o použití ktorého dotyčný prokurátor nepochybne vopred vedel, nemožno hodnotiť inak než porušenie prokurátorskej etiky. Etická komisia má pritom pochybnosti, či takéto prejavy sú v záujme maloletého dieťaťa a či do takýchto aktivít je vhodné zapájať vlastných rodičov.

Každý prokurátor svojím správaním a konaním by mal prispievať k zvyšovaniu dôveryhodnosti prokuratúry a dôsledne zvažovať možný dopad svojho konania na vnímanie jeho osoby, ako aj na vnímaní prokuratúry ako celku. Preto je neprijateľné, aby prokurátor konal spôsobom spôsobilým negatívne ovplyvniť dôveryhodnosť prokuratúry a dôstojnosť jeho funkcie prokurátora.

Prokurátor skutkami uvedenými v bodoch I.1) a I.2) konal v rozpore s ustanoveniami článkov 4.1, 4.2, 5.1 a 5.7 etického kódexu, pretože sa nezdržal správania, ktoré mohlo negatívne ovplyvniť dôveryhodnosť jeho osoby a prokuratúry, nesprával sa slušne, zdvorile a ohľaduplne k svojmu okoliu, nedodržel pravidlá etického správania najmä v súkromnom živote a prezentoval svoju osobu tak, že narušil svoju dôveryhodnosť a dôstojnosť a tým aj dôveru verejnosti v prokurátorský stav.

Ku skutkom č. II.1) a II.2) (skutky č. 1 a 4 žiadosti).

Podstata uvedených skutkov, v ktorých vystupujú rovnakí aktéri ako pri skutku č. I.1) spočíva v tom, že, ako partner matky maloletej, mal brániť oprávnenému otcovi maloletej v kontakte s maloletou, a to napriek neodkladným opatreniam súdu, ktoré tento kontakt umožňovali. Podľa názoru etickej komisie, rozhodujúcim pre posúdenie, či takéto konanie prokurátora bolo alebo nebolo etické, je jeho vedomosť v dobe skutkov o neodkladných opatreniach súdu a spôsob, akým v oboch prípadoch mal brániť v kontakte oprávneného s jeho dcérou.

Formulácia oboch skutkov neobsahuje zmienku o tom, či menovaný prokurátor v rozhodnom čase mal alebo nemal vedomosť o neodkladných opatreniach súdu. vo svojom vyjadrení poprel takúto vedomosť, rovnaké tvrdenia prezentoval aj v predprípravnom konaní ohľadom skutku č. II.1), vedenom na Okresnom riaditeľstve PZ, Odbore kriminálnej polície v pod sp. zn. s tým, že nebol účastníkom civilného sporu medzi rodičmi maloletej a neodkladné opatrenia súdu mu doručované neboli. Materiály, ktoré mala etická komisia k dispozícii,

neobsahovali dôkaz, ktorý by jednoznačne svedčil o vedomosti o existencii neodkladných opatrení súdu o určení styku otca s maloletou. Z kontextu okolností celého prípadu síce plynie predpoklad, že takúto vedomosť mohol mať, a to vzhľadom k tomu, že s matkou maloletej v čase oboch skutkov žil v spoločnej domácnosti, ale etická komisia pri svojej rozhodovacej činnosti nemôže vychádzať z domnienok.

Z relevantných podkladov k obojm skutkom, osobitne z kamerových záznamov mesta ku skutku č. II.2) vyplýva, že vlastným telom bránil kontaktu medzi oprávneným otcom a maloletou. Násilne alebo iné neprimerané konanie zo strany menovaného prokurátora pritom nebolo zistené. Preto etická komisia v súhrne vyhodnotila, že pri uvedených skutkoch nedošlo k porušeniu prokurátorskej etiky.

Ku skutku č. II.3) (skutok č. 5 žiadosti).

Predmetný skutok sa mal stať tak, že svojím vozidlom blokoval a bránil v jazde vozidlu partnera svojej niekdajšej priateľky - matky ich syna, celý dej zaznamenával cez kameru na mobilný telefón a nakoniec spoločne so svojou matkou vulgárne tomuto nadával. Okresný úrad, odbor všeobecnej vnútornej správy, rozhodnutím sp. zn. z 19.01.2022 podľa § 66 ods. 2 písm. a) zákona o priestupkoch v podstate totožný skutok odložil, nakoľko došlé oznámenie neodôvodňovalo začatie konania o priestupku alebo postúpenie veci.

..... sa pri tomto skutku obhajoval, že predmetného dňa spolu s rodičmi len hľadal svojho syna, s ktorým má súdom určený styk, čo však matka syna spoločne s novým partnerom nerešpektujú. Vyššie uvedené rozhodnutie Okresného úradu obsahuje výpoveď, ktorý okrem iného tvrdil, že po vystúpení z vozidla na parkovisku a jeho matka začali ho ihneď napádať vulgárnymi výrazmi.

Aj v tomto prípade predložil etickej komisii videozáznam, ktorý vyhotovil počas skutku. Z tohto záznamu nevyplýva, že by menovaný prokurátor dňa 25.12.2020 vozidlom blokoval a bránil v jazde inému vozidlu. Videozáznam skôr svedčí o náhodnom stretnutí dvoch vozidiel na úzkej ceste, na chvíľu z vozidla vystúpil, následne doň nasadol a cúval, aby uvoľnil cestu protiidúcemu vozidlu. Osádky oboch vozidiel neskôr vystúpili na parkovisku, sa pýtal, kde je jeho syn, avšak vulgárne nadávky od jeho osoby videozáznam neobsahuje. Tieto naopak použila tam prítomna žena.

Vzhľadom na takto prezentovaný skutkový stav, etická komisia nemala bez pochybnosti preukázané, že by úmyselne blokoval a bránil v jazde vozidlu alebo použil voči jeho osobe vulgárne nadávky. Skutočnosť, že tieto nadávky použila tam prítomná žena, nemožno pripísať na zodpovednosť Z týchto dôvodov etická komisia pri danom skutku konanie nevyhodnotila ako porušenie etického kódexu.

Ku skutku III. (skutok č. 3 žiadosti).

Ohľadom daného skutku etická komisia len v stručnosti poukazuje na skutočnosť, že predchádzajúce trestné stíhanie pre v podstate rovnaký skutok sa skončilo zastavením trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, pretože bolo nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie. Svedčí o tom uznesenie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ, Odboru kriminálnej polície v sp. zn. z 30.06.2021 a tiež následne trestné stíhanie oznamovateľky tohoto skutku pre trestné činy krivého obvinenia podľa § 345 Trestného zákona a krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 Trestného zákona. Z odôvodnenia vyššie uvedeného uznesenia vyplýva, že dôkazný stav pri predmetnom skutku bol vyhodnotený tak, že nepoužil voči oznamovateľke vulgarizmy ani vyhrážky uvedené v návrhu na začatie disciplinárneho konania. Etická komisia vzhľadom na to nemôže posudzovať etickú prijateľnosť konania či správania, o ktorom iný štátny organ rozhodol, že k nemu nedošlo.

K vyhotovovaniu obrazovo-zvukových záznamov mobilným telefónom prokurátorom, etická komisia vo všeobecnosti uvádza, že takéto konanie je potrebné vždy posudzovať v kontexte konkrétnej situácie. V týchto intenciách posudzovala etická komisia vyhotovovanie obrazovo-zvukových záznamov aj v prejednáwanej veci

Etická komisia na záver poukazuje aj na svoju doterajšiu rozhodovaciu činnosť, v ktorej sa viackrát venovala otázkam dôveryhodnosti, zdvorilosti a slušnosti prokurátora a tieto vo svojich rozhodnutiach podrobne odôvodnila.

Mgr. Alexander Kundrát
predseda etickej komisie